

COLLEGEPROGRAMMA 2018-2022

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	1
Voorwoord	3
Leeswijzer	4
1. Verbeteren bestuurscultuur	5
Wat willen we en wat doen we?	5
1.1. Goed Bestuur	5
1.2. Financieel beleid	6
2. Participatie	7
Wat willen we en wat doen we?	7
2.1. Dienstverlening en gemeentelijke organisatie	7
2.2. Dienstverlening aan ondernemers	8
3. Sociaal domein en leefbaarheid	9
Wat willen we en wat doen we?	9
3.1. Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen	9
3.2. Bewaken van de openbare orde en veiligheid	9
3.2. Onderwijs	10
3.3. Kinderopvang	11
3.4. Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang	11
3.5. Jeugd en maatschappelijke ondersteuning	12
3.6. (Arbeids-)Participatie	13
3.7. Vrijwilligers en mantelzorg	13
3.8. Gezondheidszorg	14
3.9. Ruimtelijke Ordening	14
3.10. Stedelijke vernieuwing	14
3.11 Wonen en bouwen	14
3.12 Handhaving	15
4. Economie en vrijetijdseconomie	16
Wat willen we en wat doen we?	16
4.1. Versterken economische ontwikkeling	16
4.2. Ruimte bieden voor ondernemen	16
4.3. Gebiedsmarketing	18
4.4. Sport	19
4.5. Kunst en cultuur	19

4.6. Vrijtijdseconomie	20
5. Duurzaamheid	22
Wat willen we en wat doen we?	22
5.1. Cultuurhistorisch erfgoed	22
5.2. Natuur- en Milieueducatie (NME)	22
5.3. Duurzaamheid (energietransitie en CO2 reductie)	22
5.8. Duurzaam inzamelen en verwerken afval	24
5.9. Afvalwater en waterhuishouding	24
5.10. Handhaving Milieuwetgeving	24
6. Mobiliteit en bereikbaarheid	25
Wat willen we en wat doen we?	25
6.1. Verkeer en vervoer	25
6.2. Parkeren	28

VOORWOORD

In december 2017 is het coalitieakkoord “Vernieuwend Verder”, na een korte formatieperiode, door de coalitiepartijen Lokaal Belang en CDA opgesteld. Bij de totstandkoming van het coalitieakkoord hebben de partijen, met het belang zo snel mogelijk na de herindelingsdatum van 1 januari 2018 tot een nieuw college te komen, zich tot hoofdlijnen beperkt. Het nieuw gevormde college heeft zich tot opdracht gesteld deze hoofdlijnen te vertalen naar een programma om het coalitieakkoord tot uitvoering te brengen. Die vertaling ligt in de vorm van een collegeprogramma voor u. Het collegeprogramma is onderverdeeld in een zestal thema’s. Het gaat om de volgende thema’s:

1. Verbeteren bestuurscultuur
2. Participatie
3. Sociaal Domein en Leefbaarheid
4. Economie en vrijetijdseconomie
5. Duurzaamheid
6. Mobiliteit en bereikbaarheid

Vervolgens is elk thema nader gedefinieerd, zijn doelstellingen per thema geformuleerd en zijn concrete activiteiten voor elk thema benoemd. Met deze opzet zijn alle onderwerpen uit het coalitieakkoord gestructureerd ondergebracht in de thema’s.

Een van de belangrijkste pijlers van de besturingsfilosofie van onze nieuwe gemeente is de veranderende rol opvatting van de gemeente, waarbij we uitgaan van de grondhouding “Zevenaar verbindt”. Deze verbindende rol komt in de eerste plaats tot uiting in onze relatie met onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en ook in onze verhouding tot elkaar (gemeenteraad, college en organisatie). De keuze voor thematische opzet van dit collegeprogramma vloeit hier ook uit voort. De thema’s zijn gebaseerd op de belangrijke inhoudelijke ontwikkelingen die we voor de komende bestuursperiode zien of zien ontstaan. We beseffen nadrukkelijk hierbij dat integraliteit in ons handelen als bestuur en in uitvoering door de organisatie een voorwaarde is voor het adequaat kunnen invullen van onze rol opvatting van een verbindende gemeente. Bij de uitwerking van dit collegeprogramma hebben we hier nadrukkelijk aandacht voor gehad. Dit is voor een effectieve uitvoering van dit collegeprogramma een voorwaarde.

Bij de uitwerking van het collegeprogramma is aansluiting gezocht met de systematiek die ook wordt gehanteerd voor de planning en control cyclus. Het collegeprogramma leggen we het nu vast als programma voor deze bestuursperiode. De financiële planning, verantwoording en doorvertaling vindt plaats in de kadernota. Zo beschouwd vormen de drie documenten als het ware een geheel in de cyclus van:

Missie en visie	→	coalitieakkoord
Beleid	→	collegeprogramma
Doelstellingen (vertaald in concrete activiteiten)	→	kadernota

Dit heeft als voordeel dat we de voortgang van de uitvoering van het collegeprogramma via de reguliere instrumenten kunnen monitoren en indien nodig sturen. Ook voor uw raad biedt dit mogelijkheden tot het stellen van nadere kaders voor de uitvoering. Een ander voordeel van deze

aanpak is dat de benodigde capaciteit (in mens en middelen) voor de uitvoering van dit collegeprogramma in beeld is gebracht. Hiervoor verwijzen we u naar de reguliere P&C-documenten.

Door deze werkwijze ontstaat voor de eerste jaarschijven van de kadernota 2018-2022 en dit collegeprogramma een overlap in tekst. Dit is inherent aan de bijzondere situatie van dit eerste jaar van de nieuwe gemeente Zevenaar. In 2019 zullen de teksten van de kadernota, al naar gelang we per onderwerp voortgang hebben geboekt, steeds meer een verschillend karakter krijgen.

LEESWIJZER

U zult bij de uitwerking van de thema's meer mogelijke verbindingen kunnen leggen tussen de verschillende beleidsterreinen. De invoering van de Omgevingswet bijvoorbeeld heeft nadrukkelijk componenten van de thema's participatie, duurzaamheid en goed bestuur. Het ruimtelijk karakter van de Omgevingswet voert echter de boventoon. Deze activiteit is daarom gekoppeld aan het thema waarin ruimtelijke ordening is ondergebracht: "Sociaal Domein en leefbaarheid".

We hebben voor de leesbaarheid van dit document ervoor gekozen de activiteiten die aan meerdere thema's te verbinden zijn te positioneren bij het thema met de meeste raakvlakken.

U treft hierna per thema een hoofdstuk aan. We geven eerst de definitie van het thema. Vervolgens benoemen we de doelstellingen die aan het thema's zijn gekoppeld, waarna we de activiteiten opnemen. Voor de herkenbaarheid hebben we verschillende kleurstellingen gebruikt voor doelstellingen en activiteiten. Bij de activiteiten hebben we verder opgenomen in welk jaar we verwachten dat de realisatie gereed is. Sommige activiteiten hebben een doorlopend karakter. Dit geven wij in dat geval ook aan.

"Doelstelling"

"Activiteit"

Jaar realisatie 2022

1. VERBETEREN BESTUURSCULTUUR

Wij stellen in ons handelen dienstbaarheid aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties centraal. De samenwerking tussen raad, college en organisatie is meer open en transparant. We werken daarbij als eenheid met duidelijkheid over onze eigen rollen. We verbeteren de bestuurscultuur en de omgang met elkaar.

Cultuur gaat over menselijk gedrag, groepsgedrag en de geschreven en ongeschreven regels binnen een samenleving. Bestuurscultuur gaat over hetzelfde, maar dan in de context van een bestuurlijke omgeving. Het gaat over de mores. Onze nieuwe gemeente is ontstaan vanuit twee bestuursculturen met elk hun pluspunten en minpunten. We werken actief aan het scheppen en ontwikkelen van een nieuwe bestuurscultuur waarin nadrukkelijk de positieve aspecten vanuit het verleden worden meegenomen als basis voor een nieuwe verbeterde bestuurscultuur.

WAT WILLEN WE EN WAT DOEN WE?

1.1. GOED BESTUUR

Wij willen dat onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers zich optimaal betrokken voelen bij de totstandkoming van ons beleid en dat zij tevreden zijn over de kwaliteit van ons bestuur. We willen dat voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers inzichtelijk is wat we als bestuur doen en waar we het gemeenschapsgeld aan uitgeven. Betrokkenheid en betrouwbaarheid zijn kenmerkend voor onze gemeenteraad en college.

1.1.1. Verbeteren bestuurscultuur	Jaar realisatie	2022
-----------------------------------	-----------------	------

We verbeteren de bestuurscultuur en samenwerking om er zo optimaal mogelijk te kunnen zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarbij streven we naar een meer open en transparante samenwerking tussen raad, college en ambtelijke organisatie en een respectvolle omgang met elkaar. We werken als eenheid met duidelijkheid over eigen rollen.

1.1.2. Invullen bestuurlijke rol als samenwerkingspartner	Jaar realisatie	2022
---	-----------------	------

Voor de uitvoering van een aantal taken werken we samen in verbonden partijen. Meer dan voorheen gaan wij ons als samenwerkingspartner inzetten om binnen de samenwerkingsverbanden de gezamenlijk bepaalde doelstellingen te halen. Dat kan door posities in te vullen binnen het dagelijks bestuur of door een trekkersrol binnen een portefeuilleoverleg of bestuurscommissie te vervullen. Dit vraagt de inzet van meer ambtelijke en bestuurlijke capaciteit. In een nog op te stellen kadernota Verbonden partijen stellen we medio 2018 een afwegingskader voor over het aangaan van samenwerkingsverbanden. Ook geven we aan hoe we de positie van de gemeenteraad ten aanzien van die verbonden partijen kunnen versterken.

1.1.3. Afronden lopende projecten voor start nieuwe projecten	Jaar realisatie	2022
---	-----------------	------

We willen de basis op orde hebben. Dit betekent dat we lopende projecten, zoals de harmonisatie van regels en beleid, afronden, voordat we met nieuwe projecten beginnen. We willen "in control" zijn. Deze gedachte past binnen de professionalisering van het planmatig werken, dat een onderdeel is van het programma organisatieontwikkeling. Binnen dit programma worden de komende jaren vele activiteiten en projecten opgezet en uitgevoerd. Eén daarvan is de genoemde

professionalisering. Dit traject draagt bij aan de verbetering en groei van onze kernwaarden: 'Resultaatgericht, Klantgericht en Samenwerkingsgericht'. De hiervoor benodigde financiële middelen zijn beschikbaar binnen het resterende ARHI-budget.

Verder werken we aan de totstandkoming van een beleidsnota Human Resource Management, waarin ook de afspraken voortvloeiend uit de P&O enquête vorm gegeven worden.

1.1.4. Ontwikkelen naar een moderne en professionele organisatie Jaar realisatie 2022

We zijn een aantrekkelijke werkgever en mensen werken graag voor Zevenaar. Medewerkers zijn toegerust om in steeds veranderende contexten hun werk te doen. Ze zijn goed opgeleid, flexibel in hun gedrag en communicatie. We zijn in staat het werk af te stemmen op de uitdagingen in de samenleving. Medewerkers worden meegenomen in veranderingen en toekomstige ontwikkelingen en zijn zelf actief bezig met hun loopbaan. We geven medewerkers optimale ontwikkelingskansen door onder meer het opleidingsbudget te verhogen en het ontwikkelen van de Zevenaar Academie. We kunnen volgen wat het resultaat van het beleid is en we kunnen bijsturen doordat we beschikken over bruikbare prestatie-indicatoren. We bieden onze medewerkers helderheid en duidelijkheid. Er is een veilig werkklimaat. We zijn transparant en open. We spreken elkaar aan. Onze processen en werkafspraken ondersteunen dit.

1.2. FINANCIËEL BELEID

We willen een gezonde en solide financiële positie en huishouding. Dit betekent een begroting die structureel en reëel sluitend is en waarbij risico's zijn afgedekt.

1.2.1. Uitvoeren Planning & Control-cyclus Jaar realisatie 2021

Wij geven uitvoering aan de planning- en control cyclus door het opstellen van een kadernota, begroting, voortgangsrapportage en jaarstukken. Beschikbare middelen zijn integraal afgewogen bij de kadernota en de begroting. In 2018 is sprake van 2 jaarstukken. Voor de financiële afrekening van het jaar 2017 maken we twee jaarrekeningen, één voor elke voormalige gemeente (Rijnwaarden en voormalig Zevenaar). In 2018 stellen wij een nota reserves en voorzieningen op.

1.2.2. Uitvoeren project financieel beheer op orde Jaar realisatie 2019

Gelet op de gemeentelijke herindeling, de ontwikkeling van de nieuwe organisatie en het hierdoor ontbreken van een volledig historisch inzicht gaan wij in 2019 een project 'Basis op orde' uitvoeren. Binnen dit project brengen wij het financieel beheer verder op orde, verbeteren wij de kwaliteit van het budgetbeheer, de budgetten en realiseren en borgen een juiste, tijdige, betrouwbare en transparante (financiële) informatievoorziening

1.2.2 Maatschappelijk vastgoed Jaar realisatie 2019

In 2019 willen we komen tot een integraal Huisvestingplan. Dat is een strategisch plan dat aangeeft welke accommodaties wij willen behouden en welke wij op korte of lange termijn willen afstoten. Dit plan is een sturend instrument dat op termijn leidt tot besparingen op onderhoudsinvesteringen. Wij hebben dan grip op de middelen om onze gemeentelijke accommodaties goed, duurzaam en veilig te beheren en onderhouden.

2. PARTICIPATIE

We leven in een netwerksamenleving. Dit betekent iets voor de rol van de gemeente. Het werk dat wij doen, het beleid dat wij maken is van en voor onze inwoners. Participatie vanuit onze inwoners wordt de nieuwe standaard. Dit houdt in dat we onze inwoners uitdagen om zelf met ideeën te komen over beleid, deel te nemen aan beleidsvorming of zelf beleid te initiëren. Dit vraagt in de eerste plaats van onszelf als gemeente (raad, college en organisatie) dat we dingen anders gaan doen.

We gaan onze rol als verbinder spelen binnen het lokale netwerk van onze gemeente. Dit betekent dat wij binnen de lokale gemeenschappen onze inwoners kennen, zodat zij ons ook kennen.

We doen dit door het werk van de dorpsraden en wijkraden te ondersteunen en stimuleren, door rondetafelgesprekken te organiseren en het introduceren van innovatieve vormen van participatie (bijvoorbeeld het inwonerspanel/G1000).

WAT WILLEN WE EN WAT DOEN WE?

2.1. DIENSTVERLENING EN GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

We willen de dienstverleningsvisie 2018-2022 realiseren. We doen dit vanuit de drie focuspunten uit de dienstverleningsvisie: Service op maat, Verbindend en Gastvrij. Het is ons doel hiermee de komende jaren onze dienstverlening verder vorm te geven en te versterken. We leggen echter de nadruk in 2018 op het continueren van de noodzakelijke dienstverlening.

Wij willen onze gemeentelijke organisatie op orde hebben, moderniseren en vernieuwen.

2.1.1. Groeien naar een verbindende gemeente Jaar realisatie 2022

We staan voor een gemeente die weet wat er leeft in de samenleving en in de verschillende kernen van de gemeente. We zetten in op nabijheid. Dit betekent korte lijnen met onze inwoners, verenigingen, dorps- en wijkraden, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We ontwikkelen nieuwe vormen van participatie waarbij initiatief vanuit inwoners centraal staat. Vanuit het programma 'Zevenaar Verbindt' zetten wij in op het verder versterken van de verbinding met de inwoner, de verbinding tussen bestuur en organisatie en de verbinding binnen de organisatie. We werken vanuit de focuspunten: gastvrij, verbinden en service op maat. Daarbij hebben we een: 'ja, mits...houding'.

- Nieuw beleid ontwikkelen we samen met inwoners. We betrekken hen in een vroeg stadium.
- Bij nieuwe (ruimtelijke) ontwikkelingen worden initiatiefnemers verantwoordelijk om in een vroeg stadium met de omgeving te overleggen. We faciliteren waar nodig.
- We delen goede voorbeelden van participatie met elkaar en met onze samenleving.

2.1.2. Verbeteren dienstverlening aan inwoners en ondernemers Jaar realisatie 2022

We onderzoeken manieren om onze inwoners en ondernemers beter van dienst te kunnen zijn en ontwikkelen hiervoor passende middelen. De basis hiervoor zijn de drie focuspunten uit de Dienstverleningsvisie 2018-2022 'Samen Sterker': service op maat, verbindend en gastvrij.

We hechten belang aan kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening. De Monitor Dienstverlening is ontwikkeld om hierin inzicht te krijgen. We halen relevante informatie over onze dienstverlening uit onze systemen en we onderzoeken in een cyclus van drie jaar de mate van tevredenheid bij inwoners en ondernemers over onze dienstverlening en gastheerschap. We meten waar we staan en voeren acties uit om de gewenste kwaliteit te behalen en behouden.

2.1.3. Buurt- en burgerbudget

Jaar realisatie 2019

Wij dagen onze inwoners uit zelf met initiatieven en ideeën voor hun eigen leefomgeving te komen. We hebben voor dergelijke initiatieven een buurt- en burgerbudget beschikbaar.

2.2. DIENSTVERLENING AAN ONDERNEMERS

Wij zetten in op een goede samenwerking met de ondernemingen in Zevenaar. Wij gaan met hen in gesprek, zowel via de belangenorganisaties als individuele ondernemers.

Via de inzet van de Accountmanager Bedrijven en het Ondernemersloket willen wij onze dienstverlening aan de ondernemers optimaliseren.

3. SOCIAAL DOMEIN EN LEEFBAARHEID

De overkoepelende doelstelling (opgave) in het sociaal domein is het vergroten van de kansen en mogelijkheden van inwoners. Hiervoor richten we ons op de gehele samenleving als een systeem, omdat een krachtige samenleving bijdraagt om de kansen en mogelijkheden van kwetsbare inwoners te vergroten. We sluiten daarbij aan bij de kracht van de Zevenaarse samenleving in de vorm van eigen kracht, stimulering en versterking van informele netwerken en algemene voorzieningen. Daar waar nodig bieden we een vangnet voor kwetsbare inwoners. We doen dit o.a. door in te zetten op het tegengaan van armoede en het bieden van hulp bij schuldproblematiek.

Voor het realiseren van de opgave zijn er subdoelstellingen op de thema's maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeids-(participatie), onderwijs, volksgezondheid en sport. Binnen al deze thema's worden activiteiten uitgevoerd die aan de overkoepelende doelstelling bijdragen en steeds meer in samenhang worden uitgevoerd.

We willen dat inwoners zich geaccepteerd voelen en deelnemen in sociale verbanden. Wij willen dat iedereen kan meedoen in de samenleving. In de Zevenaarse dorpen en wijken hebben bewoners aandacht voor elkaar en ze helpen naar vermogen mee aan de vitalisering van dorp of wijk. Goede informatievoorziening en een ondersteuningsstructuur zijn belangrijk om preventief te werken en een beroep op langdurige en zware zorg te voorkomen. Het is daarom van belang dat op wijk- en buurtniveau mensen elkaar ontmoeten, leren kennen en er laagdrempelige informatie en ondersteuning beschikbaar is. De buurtbewoners zelf, buurtinitiatieven, verenigingen, vrijwilligersorganisaties, accommodaties en de gebiedsteams zijn de belangrijkste instrumenten om dit te ontwikkelen en te realiseren.

Daarnaast willen we dat de mensen in de Zevenaarse dorpen en wijken er met plezier wonen en dat ze zich actief inzetten voor elkaar en de leefbaarheid van hun buurt. We vinden een goede en gezonde openbare ruimte en leefomgeving belangrijk. We bewaken en stimuleren daarom een goede ruimtelijke kwaliteit. Het respecteren en beschermen van het landschap, de natuur, cultuurhistorie en erfgoed is daarbij essentieel. We zetten ons in voor een goede ontwikkeling van de stad Zevenaar als centrum en borgen de leefbaarheid in de kernen.

WAT WILLEN WE EN WAT DOEN WE?

3.1. BEPERKEN EN BESTRIJDEN VAN BRANDEN, RAMPEN EN ZWARE ONGEVALLEN

Het voorkomen en op een goede manier bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen.

3.1.1 Verbeteren eerste hulpverlening in alle kernen

Jaar realisatie 2022

Wij stimuleren inwonerinitiatieven die ontstaan om het Zevenaarse AED-netwerk te vergroten. Wij zorgen voor scholing van vrijwilligers.

3.2. BEWAKEN VAN DE OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bezoekers zijn en voelen zich veilig in onze gemeente.

3.2.1. Vergroten veiligheid in de gemeente

Jaar realisatie 2018

We zetten in op en ondersteunen initiatieven van inwoners zoals buurtpreventie in de vorm van Buurt WhatsApp-groepen. We willen de Buurt WhatsApp-groepen verder professionaliseren. Hierbij verenigen we beheerders uit verschillende groepen met elkaar, waardoor een groter netwerk ontstaat, waarin beheerders van elkaar kunnen leren. De groepen op het Gelders Eiland moeten hiervoor een inhaalslag maken. We ondersteunen, bestendigen en faciliteren nieuwe inwonersinitiatieven op het gebied van sociale veiligheid. We onderzoeken daarnaast de mogelijkheden voor cameratoezicht, zowel in de binnenstad, in woonwijken als op bedrijventerreinen. We doen dit samen met de politie en kijken hierbij nadrukkelijk naar effectiviteit en kosten. We voeren het onderzoek uit aan de hand van het CCV model: "Afwegingskader cameratoezicht". Vanuit de gebiedsteams zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlast gevende personen. De verbinding tussen zorg en veiligheid is hierin van cruciaal belang.

3.2. ONDERWIJS

We willen een goed ontwikkelingsklimaat waarmee we de condities scheppen voor maximale ontplooiing, talentontwikkeling en welbevinden van onze kinderen en jonge burgers. Het is ons doel dat onze kinderen en jonge burgers minimaal een startkwalificatie behalen om hun kansen op een goede toekomst, participatie aan de samenleving en hun economische onafhankelijk te vergroten. We willen daarom een goede toegankelijke (pedagogische) infrastructuur voor scholen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs met een doorgaande lijn voor 0- tot 23-jarigen in onze gemeente. We willen hierbij voortdurend samen met het onderwijs zoeken naar nieuwe verbindingen, in zowel de lokale gemeenschap als in het bedrijfsleven.

3.2.1. Opstellen integraal huisvestingsplan (IHP) Onderwijs

Jaar realisatie 2018

Wij stellen een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op. Hiermee anticiperen wij op het onderwijs van de toekomst. We borduren voort op de harmonisatiemaatregelen in de voorschoolse voorzieningen. Het IHP is intercategoriaal (primair onderwijs, buitengewoon basisonderwijs en voortgezet onderwijs) en integraal (onderwijs- en aanpalende welzijnsvoorzieningen). Het realiseren van een kindcentrum maakt onderdeel uit van het IHP. Daarnaast vertalen wij onze ambities met betrekking tot duurzaamheid in het IHP. De verwachte activiteiten ter uitvoering van het IHP hebben wij opgenomen bij de activiteit: 'Bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen'.

3.2.2. Bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen

Jaar realisatie 2022

We bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen en waar mogelijk een kindcentrum. De schoolgebouwen worden gebouwd op basis van het nog op te stellen IHP. We reserveren echter al investeringen voor de onderwijshuisvesting, waarvan wij verwachten dat deze vanaf 2018 nodig zullen zijn. Het gaat hierbij om investeringen voor basisscholen in de kleine kernen en voor aanpassingen voor het Voortgezet Onderwijs. Bij het beoordelen van de ingediende aanvragen voor schoolgebouwen nemen we duurzaamheidsaspecten in overweging.

3.2.3. Stimuleren samenwerking scholen in kader van voortbestaan Jaar realisatie 2019

Wanneer plannen in de richting van samenwerking worden ontwikkeld verlenen wij daar als gemeente alle medewerking aan.

Wij doen in 2018 onderzoek naar van het voortbestaan van een aantal basisscholen. Hierbij onderzoeken wij of op basis van samenwerking, de betreffende schoollocaties langer open kunnen blijven.

3.2.4. Organiseren brede basisvoorziening voor jongste kinderen Jaar realisatie 2019

Met de wettelijke Harmonisatie van de kinderdagopvang, peuterspeelzalen en voor- en vroegschoolse educatie (VVE) streven wij naar een kwalitatieve peutervoorziening met 100% bereik. Stimuleren van het jonge kind vormt de kern van het Onderwijsachterstandenbeleid. We geven de kinderen een stevige basis mee voor hun verdere schoolloopbaan en het functioneren in onze maatschappij. Dit doen we door in te zetten op gerichte en speelse stimulering van de ontwikkeling op jonge leeftijd. Zo krijgen alle peuters de kans op een goede start in het onderwijs. In 2019 bieden wij peuters met risico op onderwijsachterstand, extra ondersteuning door deelname aan een kwalitatief VVE-programma.

3.3. KINDEROPVANG

Alle kinderen vanaf twee jaar krijgen toegang tot kinderopvang. We organiseren een brede basisvoorziening van hoge kwaliteit voor onze jongste kinderen.

3.3.1. Toegang bieden tot kinderopvang Jaar realisatie 2022

Wij zetten in op een kwalitatieve voorschoolse voorziening voor alle jonge kinderen. Dit geldt voor het aanbod voor peuters van ouders die recht hebben op Kinderopvangtoeslag en voor kinderen van ouders die gebruik maken van een gesubsidieerde peuterplek. De uitvoering van de wettelijke taken gericht op Toezicht (Inspectie en Handhaving) registreren wij in het Landelijk Register Kinderopvang, waardoor we de uitvoering ook kunnen toetsen volgens de wettelijke kaders.

3.4. STRUCTUURVERSTERKING (OVERKOEPELEND) INCL. TOEGANG

Wij versterken de sociale structuur in de gemeente Zevenaar. Het gaat hier om het geheel van inwoners, organisaties, diensten en voorzieningen, om de samenhang tussen de mensen te versterken, de leefbaarheid te vergroten en de participatie in steden, dorpen en wijken te bevorderen. Wij versterken deze structuur door inwoners en organisaties te faciliteren, te ondersteunen en te positioneren. Als regisseur stelt de gemeente zich actief op om verbindingen te initiëren en te stimuleren.

3.4.1. Versterken samenwerking met maatschappelijke partners Jaar realisatie 2018 (zoals Caleidoz)

Voor het realiseren van de structuurversterking in het Sociaal Domein is een goede samenwerking met maatschappelijke partners relevant. Caleidoz is als lokale welzijnsorganisatie een belangrijke partner. Met Caleidoz komen we tot een opzet voor de toekomst van het welzijnswerk in onze gemeente.

3.5. JEUGD EN MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Als gemeente hebben we de wettelijke taak om beleid te voeren op gebied van maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. We willen meer inzetten op preventie, de inwoners in hun kracht zetten, de samenleving actiever maken. Hierbij willen we oog blijven houden voor kwetsbaarheid, voor vergrijzing en voor jeugd en gezin. Om dit te kunnen bereiken hebben we 10 ontwikkelroutes opgesteld, waar we op in willen zetten om de zorg in onze gemeente beter te organiseren. We zijn van mening dat we hiermee inzet van duurdere zorg kunnen voorkomen en ook kostenbesparingen in maatwerkvoorzieningen kunnen realiseren. De 10 ontwikkelroutes zijn:

1. Vergroten van opgroeikansen
2. Bevorderen gezonde leefstijl van inwoners
3. Versterken samenwerking tussen zorg en veiligheid
4. Bevorderen regie woonsituatie van kwetsbare inwoners (beschermd wonen)
5. Bevorderen zelfstandig wonen ouderen
6. Versterken van samenwerking maatschappelijke partners
7. Vergroten van ruimte voor initiatieven
8. Toegankelijkheid van informatie, advies, ondersteuning en zorg
9. Vergroten grip op kosten en flexibiliteit om in te spelen op innovatie inkoop en initiatieven van inwoners en andere partners
10. Versterken van het tellen, luisteren en vertellen om ontwikkelingen in sociaal te volgen (verhalen inwoners, cliëntervaring, kwantitatieve informatie).

3.5.1. Inkoop zorg en ondersteuning Jeugd & Wmo

Jaar realisatie 2022

We bieden zorg- en ondersteuningstrajecten (maatwerkvoorzieningen) jeugdhulp en Wmo door middel van regionale inkoop via de modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) en inkoop op bovenregionale- en landelijk schaal. We zoeken hierbij continu naar mogelijkheden om de kosten te beheersen. Ook voor de komende periode is dit gezien de grote omvang in relatie tot de gemeentebegroting een belangrijk speerpunt.

3.5.2. Bevorderen initiatieven van inwoners en maatschappelijke partners en stimuleren en ontwikkelen van preventieve activiteiten

Jaar realisatie 2022

In de beleidsnotitie Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning is 'ruimte voor initiatieven' een van de ontwikkelroutes. Het gaat hier om initiatieven van inwoners en maatschappelijke partners. We stimuleren ook het ontwikkelen van preventieve activiteiten. De activiteiten zijn gericht op het verminderen van de kosten voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Wij willen verder ook meer aansluiten bij de leefwereld van inwoners en gezinnen en gaan uit van de kracht van de samenleving. Vanaf 2019 stimuleren wij dit. Hoe we hieraan uitvoering geven beschrijven we in de uitvoeringsagenda. Deze bieden wij u in de 2e helft van 2018 ter kennisname aan. Eerst richten wij ons op het goed op orde brengen van het sociaal domein in de uitvoering van de gebiedsteams.

3.5.3. Armoedebeleid en hulp bij schuldenproblematiek

Jaar realisatie 2018

Wij werken samen met verschillende partners om armoede te bestrijden en tot een betere schuldhelpverlening te komen. Voor schuldhelpverlening willen we budgetbeheer vaker als alternatief voor bewindvoering aanbieden en daarmee de zelfredzaamheid van onze inwoners vergroten.

3.6. (ARBEIDS-)PARTICIPATIE

Wij streven naar een inclusieve arbeidsmarkt. Een arbeidsmarkt waaraan alle inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen deelnemen, ongeacht leeftijd, achtergrond of arbeidshandicap. Dit bevordert de zelfredzaamheid van de inwoner, de sociale cohesie en de lokale economie. Inwoners die minder zelfredzaam zijn, ondersteunen wij door middel van verschillende voorzieningen.

3.6.1. Begeleiden mensen naar werk

Jaar realisatie doorlopend

Door de economische groei zien we een voorzichtige daling van het klantenbestand van onze gemeente. Deze trend willen wij verder voortzetten. Steeds meer inwoners verdienen zelfstandig een inkomen en zijn niet meer afhankelijk van een uitkering. Wij begeleiden zoveel mogelijk inwoners naar passend werk. Werk waar mensen gelukkig zijn en gewaardeerd worden. Wij zetten ons in om mensen naar werk te begeleiden. Wij doen dit voor mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. We richten de regionale sociale dienst in als netwerkorganisatie om deze taak nog beter uit te kunnen voeren. We doen dit ook voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, we zetten ons in om ook hen naar werk te begeleiden. Jongeren, mensen met een lage opleiding en statushouders hebben prioriteit. De ontwikkeling van het outletcentrum zorgt voor werkgelegenheid, die kansen biedt voor de doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de komende periode bekijken wij diverse pilots om deze bovenstaande doelstelling te gaan realiseren.

3.6.2. Meewerken aan opvang en integratie van statushouder

Jaar realisatie doorlopend

We zetten ons er voor in dat nieuwe inwoners zo snel mogelijk kunnen beginnen met integreren en participeren. We doen dat samen met alle inwoners van onze gemeente. Integratie en participatie start direct bij de huisvesting van de vergunninghouder in onze gemeente. We doen hierbij ook een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de vergunninghouder. Veelal zullen statushouders een beroep moeten doen op sociale huurwoningen. De slaagkans voor alle woningzoekenden voor het verkrijgen van een sociale huurwoning blijft minimaal gelijk.

3.7. VRIJWILLIGERS EN MANTELZORG

Vrijwilligers en mantelzorgers dragen met hun inzet in grote mate bij aan het succes van de inclusieve samenleving. Hun inzet is onmisbaar. Zij verdienen daarom waardering en ondersteuning van de samenleving.

3.7.1. Ondersteunen mantelzorgers

Jaar realisatie 2019

Wij zetten in op waardering en ondersteuning van mantelzorgers door het aanbieden van voorzieningen die de zorg van mantelzorgers moet verlichten. Daarnaast zetten wij in op ondersteuning van de mantelzorger door zijn/haar omgeving: onderwijs, bedrijfsleven,

zorginstellingen en verenigingsleven. Hiertoe realiseren wij een expertisecentrum mantelzorg. De staande budgetten mantelzorg zijn hiertoe toereikend.

3.7.2 Ondersteunen vrijwilligers

Jaar realisatie doorlopend

Wij ondersteunen vrijwilligers. Wij doen dit door maatregelen ter ondersteuning aan te bieden, in het bijzonder voor de vrijwilligersorganisaties die actief zijn en activiteiten organiseren die bijdragen aan de uitvoering van Wmo-taken. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheid de inzet van de lokale vrijwilligers te erkennen en een blijk van waardering te geven. Dit kan bijvoorbeeld door een vrijwilligersonderscheiding toe te kennen.

3.8. GEZONDHEIDSZORG

We willen dat iedereen in Zevenaar gezond kan leven en opgroeien. Het accent ligt daarbij op jeugd en ouderen.

3.9. RUIMTELIJKE ORDENING

We maken gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de daarin aanwezige natuur- en cultuurhistorische waarden. Wij streven naar een goede balans tussen de ontwikkeling van de stad Zevenaar met een bovenlokaal en regionaal voorzieningenniveau en leefbare kernen met een eigen lokaal voorzieningenaanbod.

3.9.1. Invoeren Omgevingswet

Jaar realisatie 2022

Voor 2021 zijn wij gereed voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wij stellen hiervoor een route vast in het procesplan implementatie Omgevingswet. Wij passen ons instrumentarium aan de nieuwe wettelijke vereisten aan. Hierbij is digitalisering van gegevens en het eenvoudig kunnen benaderen van die gegevens een belangrijk onderdeel. Wij zetten in op participatie van inwoners, ondernemers en instanties. Intern kijken wij naar de gevolgen voor de organisatie op het gebied van functies, cultuur, competenties en integraliteit.

Vanwege de borging in de organisatie is het belangrijk dat de implementatie van deze wet zoveel mogelijk door de eigen medewerkers wordt gedaan. Voor zaken die de medewerkers daardoor niet kunnen oppakken is de inzet van een flexibele schil wenselijk.

3.10. STEDELIJKE VERNIEUWING

Via stedelijke vernieuwing zetten we in op de vitaliteit in dorpen en wijken. We nemen fysieke maatregelen die nodig zijn om wijken en dorpen toekomstbestendig te maken.

3.11 WONEN EN BOUWEN

Wij hebben een toekomstbestendige woningvoorraad. Voor iedereen is er een geschikte woning en onze inwoners wonen prettig.

3.11.1 Regie op woningbouwprogramma

Jaar realisatie 2018

Op basis van de Liemerse Woonagenda voor de periode 2017-2027 stellen wij uitgangspunten vast voor het woningbouwprogramma. Hiermee realiseren wij een flexibele woningbouwprogrammering voor alle doelgroepen (jongeren, jonge gezinnen, senioren) met maatwerk per kern. We bouwen zoveel mogelijk levensloopbestendig, zodat mensen er gedurende verschillende fasen van hun leven in kunnen (blijven) wonen. Om nieuwe kansrijke initiatieven mogelijk te maken brengen wij de capaciteit van woningbouwlocaties, die niet aansluiten bij de vraag op lange termijn, terug.

3.12 HANDHAVING

Beschermen van de kwaliteit van de (leef-)omgeving door toezicht en handhaving.

3.12.1 Uitvoeren doortastend handhavingsbeleid

Jaar realisatie 2019

Wij gaan een nieuw handhavingsbeleid ontwikkelen. Hierbij gaan wij voorstellen om actief illegale situaties op te sporen en aan te pakken. Mogelijke financiële en personele consequenties zijn afhankelijk van het handhavingsniveau waartoe wordt besloten.

4. ECONOMIE EN VRIJETIJDSECONOMIE

Wij hebben de ambitie om op een gezonde en robuuste wijze de economie van Zevenaar verder te ontwikkelen door bestaande kwaliteiten te behouden of te versterken. Onze focus ligt op de sectoren maakindustrie, logistiek & transport en vrijetijdseconomie. Deze sectoren passen het beste bij het DNA en de positie van onze gemeente in de regio. Ook de agrarische sector behoort tot de pijlers van onze lokale economie.

De economische diversiteit die onze gemeente kenmerkt biedt een stevig fundament voor gerichte en stabiele groei. Wij zijn erop gericht dat ondernemers een goed en aantrekkelijk vestigingsklimaat in onze gemeente aantreffen en mogelijkheden krijgen om hun activiteiten uit te kunnen bouwen, zowel op de bedrijventerreinen als in de binnenstad van Zevenaar..

Wij willen dat iedereen, ook de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, er in slaagt te profiteren van de kansen die de economische groei biedt. Daarom gaan we deze mensen extra begeleiden, ondersteunen en stimuleren in hun zoektocht naar werk. Waar kansen liggen, zorgen we dat ze gepakt kunnen worden. Mensen die (nog) niet deel kunnen nemen aan de reguliere arbeidsmarkt, vragen we op andere wijze een bijdrage aan onze gemeente te leveren. Via de RSD, het UWV en Scalabor geven wij mensen de mogelijkheid om zichzelf te ontwikkelen en stimuleren we het om weer aan het werk te gaan.

WAT WILLEN WE EN WAT DOEN WE?

4.1. VERSTERKEN ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Het versterken van de economische structuur, waarbij de focus ligt op logistiek, de maakindustrie, rivier gebonden bedrijvigheid en vrijetijdseconomie.

4.1.1. Ondersteunen aanleg snelle en betrouwbare internetvoorziening in buitengebied	Jaar realisatie	2019
--	-----------------	------

In grote delen van het buitengebied van de gemeente Zevenaar ligt geen snel internet. In het kader van het provinciaal programma Sterk Bestuur is ons een subsidie in het vooruitzicht gesteld. Om te komen tot snel internet onderzoeken we op dit moment verschillende scenario's in samenwerking met een aantal andere gemeenten binnen de regio Arnhem Nijmegen. We streven er naar in 2018 tot afronding van het onderzoek en het contracteren van een aanbieder te komen, zodat in 2019 tot uitrol van een internetvoorziening in het buitengebied kan worden overgegaan.

4.1.2. Opstellen economische visies Liemers en Zevenaar	Jaar realisatie	2019
---	-----------------	------

In 2018 wordt een Economische visie Liemers opgesteld. Dat doen we met volledige participatie van alle betrokkenen. Aansluitend hierop werken we een visie met uitvoeringsplan uit over de gewenste economische ontwikkeling in de gemeente Zevenaar.

4.2. RUIMTE BIEDEN VOOR ONDERNEMEN

Het bieden van voldoende en kwalitatief goede werklocaties, waarin ruimte is voor nieuwvestiging en uitbreiding van bestaande bedrijven.

4.2.1 Bruisend maken centrum Zevenaar - activiteiten 2018	Jaar realisatie	2022
---	-----------------	------

In 2017 is het Inspiratiedocument opwaardering openbare ruimte centrum Zevenaar opgesteld. Op basis hiervan gaan we maatregelen treffen om het centrum toekomstbestendig te maken. Tot 2022 gaan we de volgende activiteiten ondernemen om het centrum van Zevenaar bruisend te maken.

In 2018 zetten we in op het opruimen van onnodige obstakels, handhaving van uitstallingen en reclame, het vergroenen van stegen en het opstellen van een inrichtingsplan voor het fietsparkeren. Ook het ontwerpproces voor de inrichting het Raadhuisplein gaat in 2018 van start, waarbij ook een discussie gevoerd wordt over het wel of niet realiseren van een semipermanente overkapping over het plein.

In 2019 geven we vervolgens uitvoering aan het inrichtingsplan voor fietsparkeren en aandacht aan de bomen in het centrum en verder opwaarderen van de stegen. Daarnaast wordt het voormalig gemeentehuis aan het Raadhuisplein herontwikkeld door de eigenaar. In aansluiting hierop wordt het plein heringericht.

Ook worden de Markt en het Muldershof heringericht om deze pleinen toekomstbestendig te maken. De planning is om de herinrichting in 2022 op te leveren.

4.2.2. Herstructureren bedrijventerreinen	Jaar realisatie	2022
---	-----------------	------

Om de economische waarde van bedrijventerreinen te behouden, knappen we verouderde bedrijventerreinen op. Dit gebeurt op logische momenten. De bedrijventerreinen die we als eerste herstructureren zijn Tatelaar in Zevenaar en Halve Maan in Lobith. We kunnen nu nog niet aangeven wanneer we hiermee starten, omdat we eerst belangrijke verkeerskundige maatregelen moeten nemen. In de economische visie die we opstellen is herstructurering van bedrijventerreinen een thema. Hierbij hoort een uitvoeringsprogramma, waar herstructurering van bedrijventerreinen een onderwerp is.

4.2.3. Ontwikkelen bedrijventerrein BusinessPark 7Poort	Jaar realisatie	2021
---	-----------------	------

We gaan tot en met 2021 de nog circa 40 hectare beschikbare gronden op BusinessPark 7Poort uitgeven. Hiervoor zijn versnellingsmaatregelen in gang gezet. Dit zijn onder andere de herinrichting van de Wal Masqué, het aanleggen van de hoofdlaan 7Poort, de aanleg van een 2e viaduct en het (inter-)nationaal op de kaart zetten van 7Poort door actieve marketing en acquisitie.

4.2.4. Ontwikkelen van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) op BusinessPark 7Poort	Jaar realisatie	2021
--	-----------------	------

Het ontwikkelen van de FOZ op BusinessPark 7Poort is op dit moment in de 'voorbereidingsfase'. Dat betekent dat we werken aan de planuitwerking, de omgevingsvergunning en de voortgang van het Actieplan (convenant).

4.2.5. Inkopen bij lokale Liemerse bedrijven	Jaar realisatie	2018
--	-----------------	------

"Kansen voor lokale ondernemers" is één van de aandachtsvelden van het (Liemers) inkoopbeleid. We leggen hier meer focus op, zodat de kansen van lokale ondernemers vergroot worden.

4.2.6. Stimuleren startups

Jaar realisatie

2022

We stimuleren startende bedrijven om de werkgelegenheid in de gemeente te verhogen. Wat de beste manier is om dit te doen zal moeten blijken uit de nog op te stellen economische visie Zevenaar. In deze visie gaan we bepalen welk resultaat we nastreven met deze maatregel.

4.2.7. Verminderen regeldruk voor Midden- en kleinbedrijf (MKB)

Jaar realisatie

2022

Wij willen overbodige regels voor het MKB verminderen. De inventarisatie van regels waarvan de meerwaarde niet duidelijk is, gebruiken we als startpunt gebruikt voor het formeren van een 'paarse krokodillenbrigade'. Hierin gaan gemeente en ondernemers samen op zoek naar mogelijkheden om processen te vereenvoudigen en regeldruk te verminderen.

4.3. GEBIEDSMARKETING

Wij willen de naamsbekendheid van Zevenaar vergroten. De positie van de gemeente in de regio als centrumgemeente met een bovenlokaal voorzieningenniveau versterken we. Economische groei zorgt voor behoud van het bovenlokale voorzieningenniveau. Het is ons doel de toeristische en recreatieve kwaliteiten van onze prachtige gemeente te promoten en bezoekersaantallen te verhogen. We willen ondernemers aantrekken door hen bekend te maken met het positieve vestigingsklimaat voor bedrijven in Zevenaar.

4.3.1. Opstellen en uitvoeren marketingplan Zevenaar

Jaar realisatie

2020

We stellen een marketingplan voor de stad Zevenaar en de ommelanden op, omdat wij moeten concurreren met andere gemeenten als het gaat om financiers, bewoners, bedrijven en recreanten. Deze doelgroepen zoeken een passende, relevante omgeving voor hun activiteiten. Die omgeving is de optelsom van locaties, voorzieningen en andere factoren. City marketing richt zich op het beïnvloeden van keuzes ten aanzien van ruimtelijk gedrag. In het marketingplan bepalen we welke gemeente we willen zijn in de toekomst. De basis voor het marketingplan ligt in de nog op te stellen economische visie voor Zevenaar.

4.3.2. Verbeteren toeristische informatievoorziening en promotie

Jaar realisatie

2019

We bepalen hoe en met welke partners we onze inwoners en toeristen op adequate wijze informeren over en enthousiasmeren voor het toeristisch aanbod van Zevenaar.

We blijven de regiocampagne "De Liemers Helemaal Goed" (DLHG) ondersteunen. Daarmee wordt het merk Liemers gebruikt en verder versterkt voor de interne *branding* van het gebied. Hiermee willen bereiken dat onze eigen inwoners trots zijn op hun woonomgeving. Zij zijn immers ons visitekaartjes en onze ambassadeurs.

Daarnaast zoeken we - samen met het Regionaal Bureau voor Toerisme Arnhem-Nijmegen (RBT KAN), het Toeristisch Informatiecentrum 't Gelders Eiland (TIC), de diverse VVV-punten en DLHG – naar een optimale structuur en samenwerking op het gebied van toeristische informatievoorziening en het stroomlijnen van de marketing van ons toeristisch product (i.e. gebied, routes, points of interest, accommodaties). Dit betreft zowel de digitale als de fysieke kant. Hierin wordt ook de relatie met Hal12 en Fashion Outlet Centrum gelegd.

Waarop (op welke thema's en doelgroepen) de toeristische promotie zich in de nabije toekomst vooral zal richten - dus: welke poppen zetten we vooral in de etalage -, wordt bepaald bij de totstandkoming van het beleidsplan vrijetijdseconomie.

4.4. SPORT

Sport is niet weg te denken uit de samenleving. Veel mensen genieten van sport, door zelf sport te beoefenen, door er naar te kijken of door er over te praten. Sport is in die zin een aangename vrijetijdsbesteding. Het is een belangrijk aspect van een gezonde levensstijl. Wij vinden het belangrijk dat inwoners hun vrije tijd op een aangename en zinvolle wijze invullen. Ons doel is dat alle inwoners in een leefbare en gezonde samenleving elkaar in de eigen omgeving kunnen ontmoeten en (gezamenlijk) kunnen sporten en bewegen. Dit kunnen zij doen in voldoende aantrekkelijke, bereikbare en betaalbare sportvoorzieningen. Voor de sportvoorzieningen staat multifunctioneel gebruik en samenwerking tussen sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en de gemeente centraal staat.

4.4.1. Harmoniseren subsidiebeleid Jaar realisatie 2018

In 2018 gaan wij het subsidiebeleid harmoniseren. We koppelen dit aan activiteiten en prestaties die bijdragen aan doelstellingen van de gemeente op de diverse beleidsterreinen. Sport, culturele en welzijnsverenigingen en organisaties betrekken we actief bij de totstandkoming van het nieuwe subsidiebeleid. De discussie rondom de OZB wordt meegewogen. Het nieuwe subsidiebeleid is dan van toepassing op subsidies die we verlenen vanaf 2020.

4.5. KUNST EN CULTUUR

Wij willen een divers cultureel en educatief aanbod, dat kwalitatief sterk is en voor inwoners gemakkelijk toegankelijk. Het aanbod moet bijdragen aan welbevinden, creatief denken en plezier. Daarbij is cultuur belangrijk om de aantrekkingskracht van de gemeente verhogen. Wij willen het brede en hechte verenigingsleven behouden. Wij willen samenwerking tussen verenigingen enerzijds en de professionele organisaties anderzijds stimuleren. Ons doel is dat cultuur als middel bijdraagt aan het versterken van leefbaarheid, zelfredzaamheid, ontmoeting en verbinding. Dit verhoogt de aantrekkingskracht van de gemeente.

4.5.1. Ondersteunen culturele activiteiten Jaar realisatie 2018

We ondersteunen culturele festivals, hiermee stimuleren we het maken, delen en ontmoeten. We dragen ook bij aan de profilering van onze gemeente en de kernen in het bijzonder. Samen met de gemeenten Duiven en Westervoort en de provincie investeren we met het Cultuur- en Erfgoedpact 2017-2020 in de Liemers € 480.000 in kunst, cultuur en erfgoed (bestaand beleid). Inwoners, verenigingen en organisaties voeren samen de activiteiten en projecten uit. Dit draagt bij aan een sterke, trotse en leefbare regio.

4.5.2. Ondersteunen organisatie Kunstwerk! Jaar realisatie 2018

Cultuur is de smaakmaker van onze gemeente en een gezonde culturele infrastructuur vormt de basis van een bloeiend cultureel leven. Kunstwerk!, de fusie van de vier Liemerse professionele culturele organisaties het Musiater, Bibliotheek de Liemers, het Liemers museum en de

Volksuniversiteit voor Zevenaar e.o., vormt hier een belangrijk onderdeel van. Kunstwerk! staat voor een goede basisvoorziening die een waardevolle bijdrage levert aan het culturele klimaat in de Liemers.

Wij subsidiëren het op elkaar afgestemd productaanbod op het gebied van kunst en cultuur, erfgoed, muziekonderwijs, lezen en literatuur, debat en educatie dat Kunstwerk! biedt. Middels prestatieafspraken zorgen wij er voor dat de producten van Kunstwerk! bijdragen aan identiteitsvorming, ontmoeting en ontplooiing. We zorgen dat Kunstwerk! actief de samenwerking met verenigingen zoekt. De wettelijke educatie-taken van Bibliotheek de Liemers zijn volop in ontwikkeling. Wij zorgen er voor dat deze (het volgen van) goed onderwijs, het vinden van een baan of het aangaan van sociale contacten ondersteunen. Het betreft onder meer lees- en taalbevorderingsactiviteiten, doorlopende leerlijnen en burgerschapsvorming.

Omdat de culturele infrastructuur in de Liemers over de gemeentegrenzen heen ligt, stemmen we in deze af met Duiven, Westervoort en Montferland.

4.5.3. Ontwikkelen Hal 12

Jaar realisatie

2019

Hal 12 biedt straks naast de publieksbalies van onze gemeente en de Regionale Sociale Dienst, producten en diensten op het gebied van cultuur, cinema, media, educatie en erfgoed. Geconcentreerd onder één dak ontstaat een gevarieerd aanbod voor een breed publiek, waarbij ontmoeten, ervaren en beleven centraal staat. Hal 12 wordt daarmee een podium voor samenwerking en biedt een belangrijke impuls voor het centrum. De opening staat gepland in het tweede kwartaal 2019. Voor de start bouw sluiten we overeenkomsten met de toekomstige gebruikers. In 2018 bepalen we onder meer de governance structuur, de invulling van de horeca, de parkeeroplossing en werken we de meerjarenexploitatie uit.

4.6. VRIJETIJDECONOMIE

Vrijtijdsbesteding van Nederlandse en buitenlandse gasten draagt bij aan de Zevenaarse economie en daarmee ook aan de werkgelegenheid in de regio. Daarnaast heeft vrijetijdseconomie een positief effect op de leefbaarheid van Zevenaar en is dus ook van belang voor de eigen inwoners. Het toeristisch aanbod willen wij op orde hebben en wij streven ernaar dit van een goede kwaliteit is. Net zoals de marketing ervan. We zetten in op een stijging van het aantal banen in de sector recreatie-toerisme ten opzichte van het totaal aantal banen in Zevenaar. Wij zorgen dat de basis op orde is, we maken af waar we al mee bezig zijn en gaan nieuw beleid op het gebied van vrijetijdseconomie maken.

4.6.1. Oppakken kansen recreatie en toerisme

Jaar realisatie

2022

Recreatie en toerisme is een van de speerpunten van de gemeente. Ter uitvoering hiervan wordt samen met de sector een beleidsplan vrijetijdseconomie opgesteld. Dit beleidsplan wordt in eigen beheer opgesteld, maar voor bepaalde onderdelen is externe expertise noodzakelijk voor onder andere het in beeld brengen van trends en ontwikkelingen, het opstellen van een objectieve concurrentieanalyse om de gemeente te ondersteunen bij het proces. Verder zijn er middelen nodig voor het organiseren van bijeenkomsten en communicatie. Lopende projecten, o.a. in het kader van de subsidie Sterk Bestuur, handelen wij eerst af, zoals het wandelkeuzenetwerk, redoute

Geuzenwaard, de augmented reality app met route langs de redoutes, ruiter- en menroutes en de ontwikkeling van klompenpaden.

4.6.2. Verder ontwikkelen toeristische infrastructuur	Jaar realisatie	2020
---	-----------------	------

We brengen de toeristische bebording op orde. Het ruiter- en menroutenetwerk breidt zich uit. In het kader van Rivierklimaatpark onderzoeken we de mogelijkheden van een fietsbrug over de IJssel. We onderzoeken ook of de paardensport ook van deze fietsbrug gebruik kan maken. We kijken of we samen met Stadt Emmerich en de Euregio de fietsverbinding tussen Lobith (bruggetje over Oude Rijn) en Elten kunnen verbeteren.

4.6.3. Vergroten verblijfsmogelijkheden in gemeente	Jaar realisatie	2022
---	-----------------	------

We gaan in gesprek met toeristisch-recreatieve ondernemers over hoe zij hun aanbod kunnen verbeteren en welke rol de gemeente daarbij speelt. Dit onderwerp nemen wij ook mee in de ontwikkeling van het beleidsplan vrijetijdseconomie en wordt in 2019 vervolgd met concrete maatregelen.

5. DUURZAAMHEID

Wij werken aan een duurzame samenleving. Wij willen iedereen betrekken bij de verduurzaming van de gemeente en regio. Hiervoor ontwikkelen we een nieuwe duurzaamheidsvisie. Dat doen we samen met lokale ondernemers, onderwijsinstellingen, woningcorporaties en inwoners.

Een duurzame toekomst vraagt om een wezenlijk andere manier van handelen door inwoners, bedrijven, instellingen, bezoekers en de gemeente zelf. Duurzaamheid is dus meer dan duurzame energieopwekking, mobiliteit, afvalscheiding en hergebruik. Duurzaamheid gaat wat ons betreft over de manier waarop we in de toekomst willen wonen, werken, leren en leven met zorg voor onze aarde. We verankeren duurzaamheid in alle gemeentelijke beleidsterreinen, wij kiezen binnen elk thema voor duurzame oplossingen. Bij de totstandkoming van beleid zullen we steeds het thema duurzaamheid in de voorbereiding en afweging meenemen. Duurzaamheid wordt een vast thema in de voorstellen die wij aan u doen.

WAT WILLEN WE EN WAT DOEN WE?

5.1. CULTUURHISTORISCH ERFGOED

We willen ons erfgoed behouden voor toekomstige generaties. Ook willen we het draagvlak voor behoud van ons erfgoed onder onze inwoners vergroten, door het meer te promoten en te vermarkten. Onze monumenten en cultuurhistorisch landschap dragen bij aan het versterken van de vrijetijdseconomie.

5.1.1. Zorgdragen voor historisch erfgoed	Jaar realisatie	2022
---	-----------------	------

Steeds meer monumentale kerken komen leeg te staan. Samen met de kerken en samenleving ontwikkelen we in 2018 beleid om te kijken hoe we de kerken toekomstbestendig maken. We ontwikkelen beleid en regelingen om de verduurzaming van monumenten te bevorderen.

5.2. NATUUR- EN MILIEU-EDUCATIE (NME)

We willen inzetten op het stimuleren van een goed ontwikkeld waardebesef bij onze inwoners, in het bijzonder de kinderen, als het gaat om het maken van keuzes ten aanzien van een duurzame en leefbare samenleving.

5.2.1. Voorlichten over voeding, beweging en gezondheid in relatie met natuur en milieu	Jaar realisatie	2018
---	-----------------	------

We gaan de komende periode de inzet op Natuur- en Milieueducatie onderzoeken, mede in relatie tot de toekomst van de kinderboerderij.

5.3. DUURZAAMHEID (ENERGIETRANSITIE EN CO₂ REDUCTIE)

In 2020 is minimaal 20% van de benodigde energie voor de hele gemeente Zevenaar duurzaam opgewekt. In 2040 is deze 100%.

5.3.1 Invoeren van circulaire economie in Zevenaar	Jaar realisatie	2023
--	-----------------	------

Voor het slagen van de energietransitie is een ander economisch model nodig: de Circulaire Economie. Hiermee optimaliseren we hergebruik én minimaliseren we waardevernietiging. Het Rijk heeft hier het Rijksbrede programma Circulaire Economie 'Nederland circulair in 2050' voor opgesteld. Zevenaar vertaalt dit concreet naar een:

- andere wijze van ontwerpen (planvorming, openbare ruimte e.d.)
- andere wijze van opdrachtverlening (aanpassen inkoop- en aanbestedingsbeleid e.d.)
- andere financiële afwegingen (zoals Total Cost of Ownership, het 'ontschotten' van potjes e.d.)
- van afval naar grondstof (in samenwerking met bedrijven, waterschap en gemeenten).

5.3.2 Energie neutraal maken eigen organisatie	Jaar realisatie	2025
--	-----------------	------

In 2025 is de eigen organisatie energieneutraal. Hiervoor voeren we projecten uit op het gebied van gebouwen en vastgoed, bedrijfsvoering en mobiliteit. In één van de projecten voeren we een onderzoek uit naar de manier waarop we ons eigen wagenpark verduurzamen.

5.3.3 Onderzoeken differentiatie bouwleges op basis van Energieprestatie coëfficiënt (EPC)	Jaar realisatie	2019
--	-----------------	------

Wij gaan onderzoeken of het mogelijk is de gemeentelijke bouwleges bij nieuwbouwwoningen gedifferentieerd te heffen. Hierbij zal een relatie worden gelegd met de wettelijke energieprestatie-eisen.

5.3.4 Onderzoeken mogelijkheden deelname campagne fairtrade gemeente	Jaar realisatie	2021
--	-----------------	------

'Fairtrade gemeente' is een predicaat dat vanuit 3 samenwerkende fairtrade organisaties kan worden toegekend als een gemeente op 6 criteria inzet toont voor fairtrade. Het gaat dan om gemeente in de zin van 'lokale gemeenschap', niet enkel 'gemeentelijke overheid'.

Nagegaan wordt of er in de lokale samenleving animo is voor een werkgroep die Fairtrade (en het behalen van het predicaat) wil oppakken. Fairtrade wordt in het gemeentelijke inkoopbeleid opgenomen, mogelijk onder het bredere vaandel van "maatschappelijk verantwoord ondernemen". Het facet Fairtrade wordt periodiek onder de aandacht van inkopende budgethouders gebracht en betrokken in de periodieke peiling rond het inkoopbeleid.

5.3.5. Op weg naar aardgas loos Zevenaar	Jaar realisatie	2040
--	-----------------	------

In 2020 is duidelijk hoe we Zevenaar aardgasloos maken (warmtevisie en uitvoeringsprogramma). In twee wijken gaan we aan de slag, als 'proeftuin'. Deze ervaringen en de regionale ontwikkelingen zoals de Wijk van de Toekomst (Gelders Energieakkoord) gebruiken en volgen we. Deze ervaringen gebruiken we voor het opstellen van de warmtevisie en het uitvoeringsplan. In 2040 is Zevenaar van het aardgas af. Het uitfasen van aardgas is naast een technisch vraagstuk ook een sociaal en financieel vraagstuk dat de nodige inzet vergt.

5.3.6. Uitvoeren 'Gelders Energieakkoord in uitvoering' (2018-2023) Jaar realisatie 2023

Zevenaar zet extra in op het uitvoeren van het Gelders Energieakkoord (zoals de discussietafels Inkoop, Wijk van de Toekomst en Samenwerking). Voor deze extra inzet is extra capaciteit (externe ondersteuning) nodig.

5.3.7. Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen (2018-2023) Jaar realisatie 2025

Ook de Regio Arnhem Nijmegen staat voor een opgave (in 2050 energieneutraal). Dit is een opgave voor alle vier de bestaande Portefeuillehouders-overleggen (Duurzaamheid, Mobiliteit, Wonen en Economie). De coördinatie is vanuit het portefeuillehoudersoverleg Duurzaamheid en wordt voorbereid via de regionale Icoongroep Slimme Duurzaamheid. Voor het halen van de opgave is het uitvoeringsprogramma opgesteld waarbij de focus van de regionale samenwerking ligt bij:

- Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS)
- Energietransitie gebouwde omgeving
- Duurzame bedrijventerreinen
- Duurzaam en circulair inkopen en aanbesteden

5.8. DUURZAAM INZAMELEN EN VERWERKEN AFVAL

In 2020 voldoen wij aan de doelstelling uit het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG). Dit betekent dat elke inwoner maximaal 100 kg restafval produceert. In 2018 en 2019 besteden we extra aandacht aan zwerfafvalprojecten.

5.9. AFVALWATER EN WATERHUISHOUDING

Wij hebben de wettelijke zorgplicht om het stedelijk afvalwater in te zamelen en te transporteren, de afvoer van het regenwater in de openbare ruimte en de grondwaterstand. Deze gemeentelijke taken zijn vastgelegd in het Watertakenplan De Liemers (WTP) 2017-2021. We bevorderen hierbij duurzaamheid in de buitenruimte.

5.10. HANDHAVING MILIEUWETGEVING

Samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem zetten we ons in voor een doelmatige uitvoering en handhaving van milieuwetgeving.

Vanuit het rijk wordt in het kader van de energietransitie ook ingezet op handhaving en stimulering bij bedrijven. Dit is binnen het Gelders Energieakkoord samen met de uitvoeringsdiensten (voor ons de ODRA) nader uitgewerkt. Wij willen vanaf 2018 meedoen aan het project 'energiebesparing bij bedrijven'.

6. MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Wij bevorderen de groei van de mobiliteit en de bereikbaarheid zonder dat dit ten koste gaat van de veiligheid en de leefbaarheid. Daarom zijn innovatieve en duurzame oplossingen nodig.

Met name het economisch belangrijke verkeer (zoals het zakelijk verkeer en het goederenvervoer) is van grote betekenis voor de regionale economie en groeit aanzienlijk, vooral op de weg. De betrouwbaarheid van het verkeerssysteem wordt steeds belangrijker voor de economie. De aanpassingen van de rijkswegen A12 en A15 en de aansluiting van ons gemeentelijk wegennet daarop is van cruciaal belang. Vervoer over water kan voor een ontlasting van het wegennet zorgen en zal worden gestimuleerd. In de dorpen moeten alle voorzieningen bereikbaar zijn voor hun inwoners. Een goede verbinding tussen dorpen en stad is daarbij van groot belang. Naast verbindingen voor fiets en auto streven wij naar een goede verbinding met openbaar vervoer tussen de kernen en voorzieningen (in grotere kern of stad).

WAT WILLEN WE EN WAT DOEN WE?

6.1. VERKEER EN VERVOER

Zevenaar wil een goede ontsluiting op de verbrede A12 en de doorgetrokken A15 realiseren en het onderliggende wegennet hier goed op aansluiten. De gemeente streeft naar een rechtstreekse aansluiting van het Witte Kruis op de A12.

6.1.1. Brengen en houden lokale wegennet op goed onderhoudsniveau	Jaar realisatie	2018
---	-----------------	------

Uitvoeren noodzakelijk achterstallig onderhoud

Wij gaan nog een voorstel aan u voorleggen om het gewenste onderhoudsniveau van de openbare ruimte vast te stellen. Voordat we dat gaan doen, is het noodzakelijk dat wij op diverse wegen achterstallig onderhoud uitvoeren. Deze wegen zijn nu verkeersonveilig en uitstel van onderhoud is niet langer te verantwoorden. Wanneer wij geen maatregelen nemen, vallen de wegen onder de norm van wettelijke aansprakelijkheid en zijn gegronde schadeclaims te verwachten. De beschikbare onderhoudsbudgetten bieden onvoldoende ruimte om de kosten voor dit achterstallig onderhoud te dekken.

Vervangen brug Eltenseweg

Constructiemetingen tonen aan dat de conditie van de brug zodanig is dat zware vrachtoertuigen (> 40 t) geen gebruik meer mogen maken van deze brug. Het overige vrachtverkeer moeten we beperken door eenrichtingsverkeer in te stellen. De brug kan maximaal 5 jaar mee met de genoemde beperking. Eenrichtingsverkeer vergt de nodige handhaving. Verder is het nodig om de conditie van de brug regelmatig te onderzoeken. Vanaf 2019 starten we met het vervangen van de brug.

Opstellen Wegenlegger

Op grond van de wet Arhi hebben wij de plicht om vóór 2020 alle openbare wegen buiten de bebouwde kom in een register vast te leggen (de zogenaamde wegenlegger). Ook moeten we vastleggen wie verantwoordelijk is voor het onderhoud. Dit is ook in het belang van goed wegbeheer. Het opstellen van een dergelijk register is arbeidsintensief en vergt specifieke kennis.

Reconstructie Keurbeek Herwen

In het projectgebied 'reconstructie Keurbeek' zal de riolering worden vervangen door een gescheiden rioolstelsel en zal er ook regenwater worden afgekoppeld. Naast het vervangen van de riolering zullen ook alle verhardingen worden vervangen en zal het grootste gedeelte van het openbare groen worden gerenoveerd.

Reconstructie Halve Maan Lobith

Het projectgebied 'reconstructie Halve Maan' omvat het gebied tussen de rotonde Batavenweg en Herwensedijk. Er wordt een fietsvoorziening gerealiseerd en alle verhardingen worden vervangen en het grootste gedeelte van het openbare groen wordt gerenoveerd. Verder wordt er op de Halve Maan geparkeerd op de rijbaan. Na de herinrichting kan er alleen nog geparkeerd worden in de parkeervakken.

6.1.2. Infrastructuur voorbereiding en uitvoering	Jaar realisatie	2022
---	-----------------	------

De komende vier jaar (en verder) worden bestaande wegen heringericht en voeren we planstudies uit naar nieuwe (rand-)wegen. Er is een krediet nodig voor capaciteit, onderzoek en uitvoering.

Het krediet heeft betrekking op de volgende projecten:

- Coördinatie en regie infrastructurele projecten in de uitvoering
- Project A15/A12
- Aanpassing Arnhemseweg en weg Hengelder (waaronder Herinrichting parkeerplaatsen sportvelden Hengelder, Oversteek Douwe Dekkerstraat en onvoorzien werken)
- Planvorming herinrichting Edisonstraat
- Planvorming herinrichting Mercurion
- Planvorming herinrichting Doesburgseweg
- Spoorverdubbeling Zevenaar-Didam
- Herinrichting Babberichseweg
- Planstudie Noordelijke Randweg
- Planstudie doortrekking Witte Kruis/MER
- Monitoring geluid, fijnstof en trillingen
- Onderzoeken akoestische maatregelen onderliggend wegennet
- Effecten realisatie Vliegveld Lelystad voor Zevenaar

6.1.3. Investeren in veilige wegen	Jaar realisatie	2018
------------------------------------	-----------------	------

Bij de uitvoering van groot onderhoud en grootschalige reconstructies is de verkeersveiligheid een vast onderdeel van de weginrichting. Daarnaast plannen wij de volgende specifieke verkeersveiligheidsmaatregelen:

Heilige Huisjes/Zuiderlaan

Bewoners wensen verkeerremmende maatregelen in Heilige Huisjes/Zuiderlaan. De lange rechte weg nodigt uit tot een hoge rijsnelheid. De bewoners ervaren dit als onveilig. Uit verkeersmetingen blijkt dat er inderdaad te hard wordt gereden. De weg is onvoldoende ingericht als een 30 km/h zone. Er is gekeken naar verschillende typen maatregelen. Vanwege het verkeersaanbod stellen wij voor drempels aan te leggen. Bewoners staan positief tegenover deze plannen.

Fietsoversteek rotonde Landeweerdijk

De Landeweerdijk, Ringbaan Oost en Babberichseweg in Zevenaar zijn met elkaar verbonden door een rotonde (hierna: rotonde N336). Rotonde N336 heeft voor vele weggebruikers een belangrijke functie. De rotonde vormt de verbinding tussen de nieuwbouwwijk Groot Holthuizen en het centrum van Zevenaar. Maar ook vervult rotonde N336 een belangrijke rol in de verbinding tussen Zevenaar en de middelbare school het Liemers College. Rotonde N336 is ruim opgezet, wat kan uitnodigen tot verkeerd gebruik. Zo wordt er met enige regelmaat tegen de richting in gefietst. Er is behoefte aan het creëren van een veiligere situatie. Een veilige oversteek is van belang door o.a. de grote snelheidsverschillen (80 km/h vs. 20 km/h). Wij willen aan de noordzijde van de rotonde een fietsoversteek in twee richtingen maken. De voetgangers op de oversteek moeten net als nu voorrang geven aan het kruisende verkeer. Een dubbele oversteek voorkomt tegen de richting in fietsen en maakt de verkeerssituatie daarmee veiliger. Ook vormt een dubbele oversteek een logische verbinding tussen de wijk Groot Holthuizen en Zevenaar. Wij stellen voor om de zuidelijke oversteek aan de rotonde te verwijderen.

Aanpassing Dorpstraat/Babberichseweg

Op aandringen van aanwonenden heeft de provincie een plan opgesteld om de verkeersveiligheid van deze verkeerssituatie te verbeteren. Uit het onderzoek is gebleken dat de doorstroming van de provinciale wegen goed is, maar dat de verkeersveiligheid op een aantal punten verbeterd kan worden. Op de volgende plaatsen is verbetering van de verkeersveiligheid wenselijk: fietsoversteek Bettestraatje, fietsstrook langs de N811, oversteek Schutterspad over de N336 en insteek N812 ter hoogte van het Baborgaplein. Voorwaarde is dat de gemeente bijdraagt in de kosten.

6.1.4. Zorgen voor goede fietsverbindingen tussen kernen Jaar realisatie 2019

Een goede fietsverbinding tussen de kernen is van belang voor de bereikbaarheid en leefbaarheid. Voor het fietspad Spijksedijk is geld beschikbaar gesteld in het kader van het project overnachtingshaven. Verder zijn fietsverbindingen ingediend bij de provincie om opgenomen te worden in het 'Hoofd fietsnetwerk Provincie Gelderland'. Dit kan ook de basis vormen voor subsidie.

6.1.5. Verbeteren bereikbaarheid kernen met openbaar vervoer Jaar realisatie 2019

De concessie voor het openbaar vervoer vervalt in 2019. We werken in samenwerking met Plusbus Zevenaar aan een plan voor het verbeteren en optimaliseren van de bereikbaarheid met het openbaar vervoer, via buurt en belbus. Dit plan kan aansluiten op de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer.

In de uitwerking van het verbeteringsplan betrekken we de mogelijkheden van grensoverschrijdend openbaar vervoer in samenwerking met Elten/Emmerich.

Van de provincie wordt in het kader van Subsidie Sterk Bestuur € 400.000 ontvangen om te investeren in openbaar vervoer.

6.2. PARKEREN

Wij willen de parkeerdruk in het centrum van de stad Zevenaar door middel van betaald parkeren reguleren.

6.2.1 Verbeteren parkeervoorzieningen	Jaar realisatie	2018
---------------------------------------	-----------------	------

Parkeerautomaten en centrumafsluiting

In het centrum van Zevenaar zijn diverse voorzieningen voor betaald parkeren en selectieve toegang aan vervanging toe. Daarnaast willen wij op verzoek van de lokale ondernemers een pilot starten voor achteraf betalen. Doel hiervan is de verblijfsduur in het centrum te verlengen én meer parkeerders te verleiden achteraf te betalen voor het parkeren.

Digitaliseren van de parkeervergunningen

In de loop van 2018 zal een voorstel voor het digitaliseren van de parkeervergunningen voorgelegd worden. Naast betere service naar de burger zorgt dit ook dat de uitgifte van vergunningen efficiënter zal verlopen.